No. 35. DINGSDAG 23 MAART. 1858.

VIJF EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per drie maanden te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie Drenthe brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat, tot nadere beschikking, de schepen die de Drentsche Hoofdvaart bevaren, dit kanaal kunnen op- en afvaren met eenen diepgang van 1 02 el (3½ voet).

Gedeputeerde Staten voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK, Voorzitter.
W. H. HOFSTEDE, Griffier.

EXTRACT uit het Register der Resolutien van de GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie Drenthe.

Woensdag, den 17 Maart 1858.

Gelezen eene missive van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken, dd 4 dezer, no. 145, 3e Afdeeling, geleidende een afschrift van Zijner Majesteits Besluit van 1 te voren, no. 93, waarbij aan het Bestuur der Drentsche Kanaalmaatschappij op nieuw wordt vergund de heffing ten behoeve van die maatschappij, voorloopig voor den tijd van vijf jaren, van de daarbij genoemde regten voor de voorschutting van trekschuiten en veerschepen, op bepaalde tijden de kanalen der maatschappij bevarende;

Gezien de dezerzijdsche voordragt van 25 Januarij ll., no. 17 en 19 Februarij ll, no. 21.

Is besloten:

Art. 1 enz,

Art. 2.

Het voormelde Koninklijke Besluit, bij extract dezer, tweemaal te doen opnemen in de *Provinciale Drentsche en Asser Courant.*

Voor Extract conform,
De Griffier der Staten van Drenthe,
W. H HOFSTEDE,

—

Wij WILLEM III, bij de gratie Gods Koning der Nederlanden, Prins van Oranje Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz. enz. enz.

Op de voordragt van onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van den 26 Februarij 1858 no. 117, 3e Afdeeling betreffende de regeling der buitengewone recognitie ten behoeve van de *Drentsche Kanaalmaatschappij* voor het regt van voorschutten van trekschuiten en veerschepen, de kanalen der Maatschappij op gezette tijden bevarende;

Gezien de daarbij overgelegde voordragt van het bestuur der Maatschappij en het advies van Heeren Gedeputeerde Staten van Drenthe.

Gelet op ons besluit van 15 April 1854, No. 87;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Aan het bestuur der *Drentsche Kanaalmaatschappij* op nieuw te vergunnen de heffing ten behoeve van die Maatschappij, voorloopig voor den tijd van vijf jaren, van de nagenoemde regten voor de voorschutting van trekschuiten en veerschepen op bepaalde tijden de kanalen der Maatschappij bevarende, als:

		per sluis
a.	Voor vaartuigen van 20 ton of minder	f 0 12
b.	〃 〃 〃 21 tot 30 ton of 〃	〃 0 15
c.	〃 〃 〃 31 〃 50 〃 〃 〃	〃 0 20
d.	〃 〃 〃 51 ton en hooger . . .	〃 0 30

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan onzen Minister van Financien.

's Gravenhage den 1 Maart 1858.'

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) A. G. A. VAN RAPPARD.

Accordeert met het Origineel,
De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken,
(get.) J. SCHRÖDER.
Voor eenluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal,
(get.) J. SCHRÖDER.
Voor copij conform,
De Griffier der Staten van Drenthe,
W. H. HOFSTEDE.

OVERZIGT
der Belangrijkste Gebeurtenissen.

23 Maart.

Wij beleven een ernstigen tijd — een tijd, die welligt van groote gebeurtenissen zwanger gaat.

De verschijnselen toch op staatkundig gebied dragen de kiem in zich van groote beroering, en als geschiedt, wat men redelijkerwijze mag profeteren, dan zou Europa weldra in lichtelaaije vlam kunnen staan.

Frankrijk, dit blijkt, zit vol brandstof, en elk oogenblik kan daar iets zeer belangrijks gebeuren. De Keizer wil volstrekt m e e s t e r zijn, maar *al* de Franschen willen zich niet bukken onder het juk der bekende en onbekende politie.

Frankrijk wil, dat ook in andere landen zijn waakzaam oog vrijelijk over allen mag gaan en des noods zijne hand er grijpen, die zich vijandig toont aan de Keizerlijke Regering, maar daartegen verzet zich als 't ware geheel Europa.

Wie zal bukken, b ij t ij d s bukken?

Europa voor Frankrijk niet — dat toont Engeland nu reeds en zal ook het Fransche volk zelf steeds lijdelijk gehoorzaamheid bewijzen aan het keizerlijk magtwoord?

't Is te betwijfelen.

En wat zou het zijn, als daar een strijd ontstond tusschen het volk en het l e g e r?

Maar — vragen wij niet meer en laten wij het aan onze lezers over, om na te gaan wat Europa al boven het hoofd hangt. Als Hij, die het roer van het Heelal bestiert, het in zijne ondoorgrondelijke wijsheid goed acht, dat er orde kome uit algemeene verwarring en strijd, dan zal de sterveling, hoog of laag gezeten, dit niet keeren, en is het in Zijn raad besloten, dat in 't aangezigt van zooveel verschrikkelijks, er wijsheid kome onder de magthebbenden, dan zal het spoedig weder zijn: 〃vrede, vrede en geen gevaar.〃

De verstandige echter, wetende, dat hij van de toekomst niets weet, geeft acht op de teekenen des tijds, en die, wij erkennen het, zijn in hooge mate onheilspellend, te meer, daar er een strijd kan ontstaan, waarvan geheel Europa het tooneel kan zijn

Het nieuws van den dag in Frankrijk is het ontslag verleend of nog te verleenen aan de heeren *de Persigny* en *Pietri*, twee vertrouwde vrienden van den Keizer. Men verzekert, dat de heer *de Persigny* gebeten is op den heer *Walewski* en dien te zwak vond tegenover Engeland; terwijl de heer *Pietri* boos zou wezen op 's Keizers weigering, om altijd vooraf te laten weten, wanneer hij uiging.

Aan 't eerste is meer geloof te hechten dan aan het laatste, maar men wil toch wat vertellen.

Anderen voorspellen dat de heer *Drouin de Lhuys* spoedig zal zitten op de plaats van Graaf *Walewski* en dan Graaf *de Persigny* weder naar Londen?

Misschien — als de leus van Frankrijk niet meer is: 〃het Keizerrijk is de vrede".

Volgens latere berigten gaat de heer *de Persigny* naar Londen terug, maar blijft vooreerst met v e r l o f in Frankrijk, terwijl een zaakgelastigde de gewone werkzaamheden zou waarnemen.

Men zegt, dat dat besluit genomen is om de publieke opinie eenigzins gerust te stellen, maar de eenvoudigste courant-lezer vraagt toch: 〃hoe kan Frankrijk in zulke belangrijke oogenblikken zich te Londen laten vertegenwoordigen door een zaakgelastigde?

Er zijn, die beweren, dat het Engelsche Kabinet dringend verzocht, dat de heer *de Persigny*, in deze oogenblikken a l t e ij v e r i g e vriend van den Keizer, voor eenigen tijd Engeland zou verlaten.

Men zegt zelfs, dat de heer *de Persigny* met Lord *Derby* een gesprek had, waarin laatstgenoemde over de verwijdering van den gezant als eene wenschelijke zaak sprak en deze dit zoo euvel opnam en zich daarover zoo hevig uitliet, dat Lord *Derby* zijn hoed opzette en heenging.

Maar, nog anderen deelen mede, dat op de weigering van Engeland om den Engelschman *Hodge* uit te leveren, die in Sardinie zich onvoorzigtig uitliet over Keizer *Napoleon*, deze zijn gezant te Londen terugriep.

Frankrijk, of wil men liever, Parijs, is toch eene arke van allerlei boosheid. Zoo verzekert men nu, dat de onderscheidene gezworenen en regters, die in het proces van *Orsini* enz. zitting hadden, brieven met allerlei bedreigingen ontvingen.

En *Orsini* getuigde in de jongste uren zijns levens, dat hij volkomen tevreden was over zijne regters en over de wijze, waarop zijne zaak was behandeld!

Ook hieruit blijkt, dat die Italiaan, hoe diep ook gevallen, toch nog betere, edeler beginselen had, dan zijne zoogenaamde vrienden, die als 't ware een veemgerigt houden over hen, die als dienaren der menschelijke geregtigheid geroepen worden, om naar pligt en geweten uitspraak te doen over eenen zoo gruwelijken moordaanslag;

Ook verzekert men nu, dat de zaamgezworenen niet slechts v ij f, maar h o n d e r d bommen uit Engeland naar Parijs hebben doen brengen. V ij f zijn er gesprongen, maar waar verbergen zich de overige v ij f e n n e g e n t i g? Deze vraag verontrust niet alleen de groote wereld te Parijs, maar zelfs de tallooze lieden, die in Frankrijks hoofdstad gewoonlijk een tijdlang doorbrengen tot genot en uitspanning van allerlei aard.

Die toch in de buurt komt van zulk eene weggeworpen bom, weet niet hoe het met hem gaat.

Dat de politie met Argus-oogen in alle hoeken en gaten zoekt naar die helsche machines, is te begrijpen, maar die ze verbergt, heeft duchtige redenen om ze aan elk menschelijk oog, en vooral aan dat der politie te onttrekken. Is daartoe geld noodig — zij heeft het, immers de Wetgevende Magt schonk haar als b u i t e n g e w o n e toelage ruim een millioen francs. Als dit eene buitengewone toelage is, hoeveel beloopt dan de g e w o n e en wat is het cijfer van het geheele politie-budget?

Inderdaad, volkeren die zoo genegen zijn, alle kromme sprongen der Franschen na te maken, zelfs op het gevaar van halsbreken af, mogen wel eens goed toezien, waartoe het leidt, als alles wat de mensch heilig moet zijn, met voeten wordt getreden — als alle banden, die vorst en volk, overheid en onderdaan, ja alle familien met elkanderen vereenigen, worden losgemaakt en verbroken!

Maar hoe komt het toch, dat de Franschen, wat hunne staatsregeling betreft, niet tot een vast, duurzaam stelsel kunnen komen? Zou men het ook moeten zoeken in de Julij-revolutie van 1830? Pleegde toen het volk ook onregt? Gingen de Franschen, als constitutionneele staatsburgers, in die dagen ook r e v o l u t i o n n a i r te werk? Beschouwen wij, even voor die revolutie, het constitutionneel-monarchale Frankrijk en plaatsen wij ons op het grondgebied van het r e g t, dan, toegegeven dat *Karel X* en die, van zijnen rade, niet volksgezind waren, dat hunne daden streden met de constitutionneele regten des volks en zelfs, dat zijne ministers ongrondwettige maatregelen namen, is het toch nog niet zoo gaaf toe te geven, dat de verkeerde handelingen der Ministers, aan den constitutionneelen Koning zijne kroon moesten kosten.

Immers, de raadslieden der kroon waren v e r a n t w o o r d e l ij k — de Koning o n s c h e n d b a a r. Toegestaan, dat de toen revolutionnaire magthebbenden met vreugde de gelegenheid aangrepen, om den niet geliefden tak der *Bourbons* te doen vallen — c o n s t i t u t i o n n e e l handelden zij niet.

Nadat het volk had gezegepraald, kon het de ministers ter verantwoording doen roepen en gestraft hebben, volgens de wetten, maar aan de kroon moest men zich niet vergrijpen. Zou het constitutionneel Engeland wel zoo iets hebben gedaan? En welk nut had Frankrijk uit deze Julij-revolutie? Wat zegen het toen vergoten bloed? *Karel X* verloor zijne kroon, en zoon en kleinzoon hun erfgoed. Waarom?

Omdat constitutionneele ministers zich een handgreep veroorloofden tegen het kiesregt en de vrije pers. En waar is nu die vrije pers, waarvoor in de Julij-dagen zoo hevig werd gestreden? Dat de Franschen in 1830 den ministerieelen toeleg, om de constitutie te vernietigen, met geweld deden mislukken, 't is begrijpelijk, maar dat zij deze constitutie, voor welke zij zoo moedig het harnas aanschoten, zelven over boord wierpen, was minstens zeer onconstitutionneel.

De gevolgen leerden het! Later heeft het Land geene duurzame rust genoten, ja de toestand was weder zoo verbasterd, dat de Parijzenaars achttien jaren later, met dezelfde ligtzinnigheid, om een verboden 〃redenerend middagmaal", troon en Dynastie weder onderste boven wierpen. Drie jaren later had er weder op den weg des gewelds, eene constitutie-verandering plaats. Zou dat alles geschied zijn, als Frankrijk steeds constitutionneel had gehandeld? 〃De grondwet is eene waarheid!〃 dit was de kreet, die in 1830 door duizende keelen in de straten der hoofdstad werd uitgegalmd. Had men toen wat minder gerucht gemaakt of althans gezorgd, elk in zijn stand en betrekking, dat waarheid werd wat er werd g e s c h r e e u w d, dan was men welligt op dit oogenblik nog in het bezit van eene vrije tribune en eene vrije pers en zouden de Fransche volksvertegenwoordigers niet werden geroepen, om eene wet te helpen maken tegen v e r d a c h t e personen, of een milioen francs aan te wijzen, als *buitengewone post* voor *geheime politie*.

De Italiaansche bladen spreken steeds over *Orsini* en de organen der democraten komen, zoo als te begrijpen is, woorden te kort om dien man voor te stellen als een martelaar der vrijheid. Daartegen verheffen zich vele stemmen — altijd het gevolg van overdrijving.

Men kan *Orsini* beklagen, men kan zelfs het een en ander in zijn persoonlijk karakter vergoelijken, maar sluipmoord blijft sluipmoord, onder welke leus die ook wordt uitgevoerd. Zelfs t i r a n n e n-moord mag in de heidensche wereld verontschuldiging hebben gevonden, het Christendom veroordeelt dien.

Nooit mag de kortzigtige sterveling, door onzedelijke tegen alle wetten aandruischende daden, in het raderwerk der wereld-machine grijpen, alleen omdat de gang daarvan hem niet behaagt. Dien te veranderen late hij over aan den Opperbestuurder 〃Wiens wegen niet onze wegen zijn〃. Het pleit daarom niet voor de zedekunde onzes tijds, als zij karakters als *Brutus*, *Charlotte Corday*

DE VERTELLER ENZ.

Het Testament.

—

Vrolijk gezang klonk uit de kleine woning van den schoenmaker Brok, IJverig hanteerde hij den hamer en de els en lustig trok hij den pikdraad door de schoenzolen, die dezen tot eenen droevigen gang, genen op een vrolijk pad zouden brengen. Maar vlijtig als hij was, hield hij toch een oog op de straat. Hij moest ook weten wat daar gebeurde en als zijne regterhand den draad aantrok, wipte zijn blik even over het gordijn, ten einde te zien wie tegen hem over uit en in ging en wie er alzoo over de straat wandelden.

Op 't onverwachts echter trad er iemand binnen, die zijn opgeruimd gelaat een weinig verdonkerde. Het was zijn buurman Proest, die een kom en eischwinkel had en goede zaken maakte, maar wiens echtgenoot sedert een-

enz. der jeugd voor oogen stelt als martelaren, wier handelingen navolgenswaardig zijn.

De waarachtig zedelijke en Christelijke godsdienstige man kan de daden, waardoor de opgenoemde personen naam maakten, onmogelijk ten volle g o e d heeten, wijl daardoor de grondslagen van eene zedelijke staats regeling worden ondermijnd. Men bedenke slechts, wat zou er van worden, als elk, bij ontevredenheid met het bestaande, verbetering trachtte aan te brengen — door den d o l k. En hebben Brutus en Corday bereikt wat zij beoogden?

Heeft de eerste, terwijl hij zijn weldoener hielp vermoorden, de Romeinsche republiek gered? Heeft Corday door den moord van *Murat*, de gruwel der revolutie afgewend? Integendeel — het bloeddorstige fanatismus ontleende aan de bloedige daden, nieuwe kracht!!

Zoo antwoorden sommige op de verheerlijking van *Orsini's* sluipmoord, waaraan het bedoelde voorwerp ontsnapte, maar die aan zoo vele onschuldigen het leven benam.

De Engelsche pers, althans een gedeelte daarvan, laat zich steeds bitter uit tegen Frankrijk of tegen de Fransche Regering, en de *Times* zorgt, dat hij boven uit wordt gehoord.

Dat is inderdaad onrustbarend, want bij is hierin geheel in het karakter van John Bull, die altijd genoegen heeft, als er een hoogen toon wordt aangenomen tegen het vaste Land.

Om u, waarde lezers, eenig denkbeeld te geven van de bitterheid van den *Times*, halen wij slechts deze regelen aan: „het Keizerrijk is *bespiederij* en deszelfs persoonlijke voorstelling, of, die dat Keizerrijk vertegenwoordigt, is de *geheime politie-agent*."

Dat noemen wij een stout, een tartend oordeel over eene Mogendheid, die zoo kitteloorig is op hare eer en over een Keizer, dien men niet zoo gemakkelijk vrees aanjaagt. Dat noemen wij den handschoen toewerpen aan een Volk, dat gaarne eens kennis zou maken met de overzeesche buren en wel in Engeland zelf — dat g e l o o f t, dat het den Franschen adelaar weldra zou doen wapperen boven het luipaard, en 't welk dat geloof heeft opgedaan in de Krim, waar het Engelsche leger geene overwinning behaalde, dan door de hulp van het Fransche.

En toch — de Fransche *Moniteur* scheen eenigzins ontbutst over de taal van den *Times* en trachtte die bezadigd te wederleggen. Uit vrees voor Engeland? De Fransche Regering ziet verder en weet, dat zij, bij een oorlog met Engeland m e e r te bestrijden zou hebben. „Het Keizerrijk is het despotismus!" roept men nu en de opstand te Chalons, de arrestatien te Parijs en elders, hebben den Keizer een wenk gegeven, dat er meer brandstof t e g e n het Keizerrijk voorhanden is, dan hij welligt had vermoed. De *Times*, die wel weet, dat Frankrijk te vreezen *is*, beseft ook zeer goed wat Frankrijk te vreezen *heeft* en daarom spot en dreigt hij.

Het Parlement heeft zich nog niet bezig gehouden met de overbekende historie van *Walewski's* dépêche, maar et streelt de Engelschen inmiddels, dat de beteugelingswet niet meer ter tafel komt. Sommigen beweren zelfs, dat *Napoleon* daarover zeer ontevreden is, wijl men dit eerst beloofde. Ook vernam men met genoegen, dat de Engelsche Regering zich de zaak der beide Engelsche machinisten, in Sicilie gevangen, zeer ernstig aantrekt. De een is wel ontslagen, ter zake van krankzinnigheid, maar dat verandert de regtskwestie niet. Die beide menschen maken het den Koning van Napels druk.

Denemarken gaat eene kabinets crisis tegemoet en dat kan de ontknooping van het geschil over de Hertogdommen wel weder eenige passen verschuiven.

Die verdrukt worden, zullen dus op nieuw moeten wachten!

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

De verkiezingen te Urecht en Rotterdam, voor leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in de plaats van de heeren van *Goltstein* en van *Bosse*, zijn bepaald op 7 April aanstaande.

— Dezer dagen werd melding gemaakt van een adres, dat eenige, naar wij vernemen 45, advokaten bij den Hoogen Raad der Nederlanden, aan den Raad van toezigt en discipline voor de orde van advokaten bij den Hoogen Raad, ten einde den Raad van toezigt aan te sporen voor de eer en de waardigheid van de orde op te komen, tegen de uitdrukkingen, die de adv.-gen. bij het prov. geregtshof in Gelderland, onlangs in de zaak der vier Maleijers tegen twee advokaten van den Hoogen Raad zou hebben gebezigd. De raad van toezigt heeft, naar wij vernemen, besloten aan dit verzoek der adressanten gevolg te geven en hun adres te verzenden aan den minister van justitie. De raad heeft zich verder vereenigd met de zienswijze der adressanten en de gebezigde uitdrukkingen ten sterkste afgekeurd, zoo namelijk de door de dagbladen medegedeelde en in het adres aangeduide feiten juist mogten zijn.

— Men schrijft aan de *Amst. Ct.* uit 's Hage, dd. 19 Maart: „Sedert eenige dagen zijn de ingenieurs van den waterstaat en verdere daartoe benoemde beambten, waarvan ik u vroeger het personeel heb medegedeeld, naar hunne respektieve bestemmingen vertrokken. Hieruit volgt, dat zij thans in Friesland, Gelderland en Noord-Brabant bezig zijn met het opmeten en onderzoeken der aan gewezen spoorweglijnen."

— Men verneemt, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal op Dingsdag 13 April a.s. hare werkzaamheden zal hervatten

— Blijkens een bij het dep. van kolonien ontvangen telegrafisch berigt, gedagteekend Batavia, 25 Januarij ll., heerscht in de Oost-Indische bezittingen eene volmaakte rust.

— Men verneemt, dat de adv.-gen. bij het prov. geregtshof van Gelderland, de heer *Pringle*, eene klagte heeft ingediend bij den officier van justitie te 's Hage tegen de advocaten *Slipriaan Luiscius* en *Pols* aldaar, ter zake van het door deze in het *Weekblad van het Regt*, no. 1935, gegeven verslag van het door Z.E.G.A. gesprokene in de bekende zaak der Maleijers voor het hof in Gelderland en ter zake van eenen brief dezer heeren, geplaatst in het *Weekblad*, no. 1938. — met verzoek om, vermits die artikelen de eer en de kieschheid van dien magistraatspersoon in hooge mate aanranden, die advokaten deswege, krachtens art. 222 van het wetb. van strafregt. te willen vervolgen.

— In een brief uit de Kaapstad leest men, dat aldaar nog steeds gebrek is aan Hollandsche onderwijzers, die tevens redelijk Engelsch verstaan, om zich behoorlijk te kunnen uitdrukken. Men berekent, dat een onderwijzer aldaar ongeveer f 2000 per jaar ontvangt, voor 5 lesdagen per week, (Zaturdag heeft hij vrij), voor de waarneming van de betrekking van het voorzangers- en kosterschap, en voor het voordragen van gedrukte preeken des Zondags, wanneer de leeraar naar elders is vertrokken, iets 't geen daar nog al veelmalen gebeurt. Hij heeft daarbij meestal een goeden tuin met vruchtboomen van allerlei soort.

Waterhoogte. — Arnhem, 20 Maart. 0 95 El; + AP. 7 90. Gew. 65 d.

De rivierberigten worden steeds gunstiger, daar de rivieren bijna allen van ijs bevrijd zijn.

De Rijnhoogte te Keulen was den 20 Maart 8 voet 11 duim of 8 voet $8\frac{1}{2}$ duim Rijnlands.

De scheepvaart is geheel hersteld.

Zwolle, 18 Maart. Den 13 dezer werd, in het *Odeon* alhier, de algemeene vergadering gehouden der aandeelhouders in de maatschappij *tot verbetering van het Zwolsche diep.* Het aantal schepen in 1857 door dat diep gepasseerd van 50 tot 159 ton, bedraagt 9908, waarvan de tol bedragen heeft f 10 293 05½ havengeld f 49 60; van buitengaatsche schepen, stoombooten en lichtgelden f 6423 22½ Te zamen f 16 765 88. De uitgaven hebben ongeveer f 14 000 bedragen, zoodat het saldo, de subsidie der Provincie en de opbrengst der biezenvelden in staat zijn om f 8 72 per aandeel van f 500 te voldoen, zoo als wij vroeger reeds mededeelden. Gedurende 1857 zijn 's nachts, d. i. van 1 uur vóór en 1 uur na zonsondergang, langs het Zwolsche diep uit of naar zee gevaren: 652 vaartuigen van 50 tot 59 ton, 876 van 60 tot 84 ton en 114 van 85 tot 137 ton.

Groningen, 20 Maart. Nadat reeds in December 1857 het examen in enkele vakken was afgenomen, had heden en gisteren alhier, in tegenwoordigheid van een aantal belangstellende toehoorders, het eind-examen plaats van 9 jongelieden, die de Landhuishoudkundige school te Groningen verlieten, zijnde de heeren *W. J. Vader*, *S. T. Huizenga*, *J. M. Kakebeeke*, *W. J. D. van Iterson*, *E. W. C. Haighton*, *L. Ankersmit*, *W. Cs. Mauve*, *W. A. L. Mock en S. A. Meinesz*; aan wie alzoo het diploma als Landhuishoudkundige zal worden uitgereikt. — Bij het sluiten dezer vergadering werd aan deze jongelieden in het algemeen de tevredenheid van bestuurders en onderwijzers over het verrigte werk betuigd, en zij allen aangespoord om op den ingeslagen weg voort te gaan, in welk geval men de hoop meende te mogen koesteren, dat zij eenmaal het landbouwbedrijf tot eer zouden strekken. *Gron. Ct.*

Veendam, 16 Maart. Een meisje, dingsdag morgen omstreeks vijf uur, uit werken gaande, zag, bij het voorbijgaan van de behuizing van W. *Smid* horologiemaker aan het westerdiep, uit het dak van het achterhuis, kolommen rook luchtwaarts stijgen; in aller ijl wekte zij de gansche familie uit den rustigen slaap, en na de aangewezene plaats onderzocht te hebben, ontdekte men tot groote schrik en ontsteltenis, dat eenige pannen van het dak afgeschoven, en op den aanwezigen turf een harde drooge turf met brandende kolen was neergelegd. Men herstelde zich echter spoedig van den schrik door de vreugde en blijdschap, dat het bij tijds ontdekt was. Dadelijk bragt de eigenaar en bewoner des huizes den daar neergelegden brandenden turf naar den heer Burgemeester; aller gedachten zijn hier gespannen over zoo een snood bedrijf en dat wel ten laste van W *Smid*, die door alle ingezetenen bemind en geacht wordt. Dat de regte dader in handen der policie gerake en de welverdiende straf ontvange, is de wensch van allen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Bij het Wetgevend Ligchaam is een wetsontwerp ingekomen betreffende de slaghoedjes der jagtgeweren. De regering beoogt daarmede een tweeledig doel: de vervaardiging daarvan alleen in handen krijgen en voordeel daaruit trekken. Er is nl sprake om het vervaardigen en het verkoopen van slaghoedjes tot monopolie der regering te maken en hunnen prijs met pct. te verhoogen.

— Bij dagorder van maarschalk *Castellane*, kommandant van het leger van Lyon, wordt eene gevangenisstraf van dertig dagen opgelegd aan den sergeant *Pich*, die de wachtpost te Châlons-sur-Saône, kommandeerde ten tijde van de oproerige beweging op 6 dezer. Deze veroordeeling is gegrond op de overweging „dat een soldaat zich nooit mag laten overrompelen."

— Onlangs maakten wij melding van de bedroevende daad van een geestelijke, abbé *Drouet*, die op het Oosterkerkhof te Parijs, waar hij als aalmoezenier de laatste gebeden voor de rust der overledenen moest opzeggen, zich aan heiligschennenden roof overgaf. Wij vernemen thans, dat deze priester door den aartsbisschop van Parijs uit zijne betrekking is ontslagen, en hem de bevoegdheid ontnomen het priesterambt uit te oefenen. Op het Zuiderkerkhof aldaar is hetzelfde schandelijk feit gepleegd, en tegen den schuldige, ook een geestelijke, is eene geregtelijke vervolging ingesteld.

— Een Italiaansch blad discht het sprookje op, dat de Fransche politie de Russ. regering heeft gewaarschuwd, dat een aanslag tegen het leven van den Keizer Alexander gesmeed wordt. Daar aan dit gerucht alle grond ontbreekt, zal het wel niet meer zijn dan eene p e r s f f l a g e op de waakzaamheid der Fransche politie, die, wetende, dat een aanslag op het leven van Keizer *Napoleon* zou gepleegd worden — niettegenstaande haar de personen, die dat voornemen zin hadden waren aangewezen en zij mededeelingen had ontvangen van den tijd van hun vertrek uit Engeland — dien aanslag niet kon voorkomen, maar nu met ijver gaat zoeken, of zij ook aanslagen tegen vreemde vorsten op het spoor kan komen.

ENGELAND.

Men zegt, dat de graaf *Ross*, een der bekwaamste sterrekundigen van Europa, verklaard heeft, volgens zijne waarnemingen in dit jaar, een der heetste zomers te wachten, welke immer beleefd zijn, weshalve hij den zeelieden den raad geeft, om loodsen voor hun vertrek te rigten, ten einde het tegen de brandende hitte te beschermen.

— In het Hoogerhuis gaf de markies van Clanricarde op 16 dezer eenige ophelderingen omtrent zijn vroeger gezegde. Lord *Brougham* leverde eene memorie in van de anti-slavenvereeniging tegen den Afrikaanschen slavenhandel, die door de Franschen werd gedreven onder den naam van vrije landverhuizing. Op een schip, S t e l l a geheeten, toebehoorende aan eene oude slavenhandelaarsfirma, *Regis* te Marseille, en slechts 380 tonnelast houdende, stierven 150 menschen uit gebrek, 600 werden te Guadeloupe aan wal gezet en 110 overgescheept op een kustvaarder, waar zij geheel als slaven behandeld werden. Lord *Brougham* gaf als zijne overtuiging te kennen, dat het Fransche gouvernement onbewust was van deze wreedheden. De minister van buitenl. zaken verklaarde, dat er weinig verschil bestond tusschen den ouden slavenhandel en het zoogenaamd de Fransche emigranten-vervoer," en dat het Engelsche gouvernement al het mogelijke zou doen om dit misbruik te keer te gaan. Sedert de weinige dagen, dat hij minister is, had hij zich overtuigd van de noodzakelijkheid om een streng toezigt te houden.

— In 1857 zijn 271,982 landverhuizers in de Vereenigde Staten aangekomen, dus 51,506 meer dan in 1855 en 4... meer dan in 1856.

— Gedurende den veldtogt in de Krim werden 105 Tartaarsche gehuchten en 132 verschillende pachthoeven geheel vernietigd De bewoners verloren $\frac{4}{5}$ gedeelte van hunne lastbeesten. Te Sebastopol bleven slechts 14 huizen onbeschadigd en er waren slechts 60 die hersteld konden worden.

— De *Times* meldt, dat de Koning van Napels, ten gevolge van de ontvangst van eene Engelsche nota, niet alleen de vrijstelling van den machinist *Watt* bevolen, maar ook de spoedige uitspraak van diens medegearresteerde, *Parks*, wiens vrijspraak ook zeker is. Beide Engelschen zullen te gelijk naar Engeland vertrekken.

— Brieven van Kanton van den 28 Jan., door den *Bombay-Times* medegedeeld, zeggen, dat het den keizer van het Hemelsche rijk nog niet behaagd heeft op de kennisgeving van de verbondene kommissarisen te antwoorden, en dat deze daarom, met eene flottille van kanonneerbooten en een bataillon Engelsche en Fransche mariniers de rivier Pe-Ho zullen opvaren. Men zal den keizer te Peking moeten gaan opzoeken. De verbondene vloot zal men trachten te versterken door het aanwerven van zeelieden te Manilla. Het garnizoen van Kanton bestaat uit 1000 Engelschen en 400 Franschen. De fortikatien van de stad zijn door de verbondenen vernield. De bevolking was in de stad terug gekomen en had die vernieling koelbloedig aangezien. De rijken uit Canton hadden de stad verlaten en hun geld medegenomen. De voornaamste koop...

---

gen tijd ernstig ziek was.

Proest ging zitten en zweeg een oogenblik. Brok durfde ook niet goed een gesprek aanknoopen. Hij moest dan toch naar de zieke vragen en hij vreesde het ergst, want hij wist dat zijn buurman, vóór het sterven zijner wederhelft iets wenschte, dat hij welligt niet had verkregen.

— Margriet is dood, zeide eindelijk Proest.

— En het testament? antwoordde de schoenmaker.

— Zij stierf zonder wilsbeschikking, antwoordde Proest zuchtend, en weldra zal hare rijke familie mij komen plunderen.

— Erg genoeg, hernam Brok, maar dat is toch wel te voorkomen.

— Maar hoe? vroeg Proest nieuwsgierig. Gij kunt toch Margriet niet wakker roepen om nog een testament te maken, dat mij tot universeel erfgenaam verklaart!

— Neen zeker niet. En als ik dat kon, zou ik het niet willen, maar luister! Wacht nog twee uren, en het is donker. Ga dan naar den burgemeester-notaris — zeg hem, dat uwe vrouw dood ziek is en een testament wil maken, en verzoek hem onverwijld met de noodige getuigen te komen, ten einde dat gewigtige werk in orde te brengen.

— Maar!...

— Laat mij toch uitspreken. Even voor de notaris komt, brengen wij Margriet in eene andere kamer; ik trek hare kleederen aan, leg mij in het bed en zal daaruit den heeren taal en antwoord geven, zoo goed en beter welligt als Margriet zou hebben gedaan — daar zal ik eens regt schik in hebben!

— Zou dat goed gaan? Mij dunkt zij kunnen het bedrog wel merken.

— Gewis gaat het goed. Laat mij daarvoor zorgen. Ga nu naar huis, straks kom ik bij u.

Hoofdschuddend ging Proest heen, terwijl Brok zich glad schoor, en naauwslijks was het duister geworden of hij bevond zich in Proest's woning. Spoedig werd nu Margriet ontkleed en in eene andere kamer gebragt, en daarop trok Brok haar nachtjak aan, zette eene groote floddermuts op, bond eenen doek om het hoofd, een pleister op de wang, stapte in het bed en begon erbarmelijk te jammeren en te zuchten, dat Proest zijne overledene wederhelft meende te hooren.

— Ga nu heen en roep de heeren — zeide Brok tot Proest — want heel lang wil ik niet doodziek wezen en de kom-en-eischman voldeed onmiddelijk aan dat verzoek. Slechts eenige oogenblikken later trad de burgemeester-notaris met twee getuigen het sterfhuis binnen.

— Hier in dat bed ligt mijne vrouw — zeide Proest, terwijl hij een der gordijnen een weinig ter zijde schoof en iets harder riep: Margriet, de heeren zijn er!

Het bed liet eenig gezucht en gesteun hooren.

Zij vraagt — zoo verduidelijkte Proest die geluiden, dat men haar niet te lastig valle met veel vragen. Ook hindert haar dat licht.

— Dat zal wel waar wezen, merkte de burgemeester aan. Met zieken is het gewoonlijk zoo. Wij zullen het kort maken. Zij is toch bij haar volle verstand? Gij kunt...

Zeker! antwoordde de bedrukte echtgenoot.

Hong-Kong, die hunne zaken gestaakt hadden, hebben doen bekend maken, dat zij die binnen 3 weken weder zullen hervatten.

— Door den Amerikaanschen sterrekundige *Richard Mac Cormick* is berekend, dat er tusschen den 1e en 2e April aanstaande, van 2 tot 3 ure in den morgen, een buitengewone vloed zal plaats hebben, welke over alle deelen der aarde, maar meer bijzonder op het noordelijk halfrond, zal worden waargenomen. Hij vermeent zelfs, dat er gedeeltelijke overstroomingen uit zullen voortvloeijen. Volgens zijne berekeningen zal de waterhoogte in de haven van Nieuw-York dertig voet boven den gemiddelden vloed bedragen. De oorzaak van dit verschijnsel wordt toegeschreven aan den stand, welke de aarde op dat tijdstip in betrekking tot de zon zal innemen, vereenigd met den invloed der maan, die zich alsdan zoo digt mogelijk bij de aarde zal bevinden, en tevens op de grens harer grootste inclinatie ten noorden.

DUITSCHLAND.

Te Bromberg heeft zich een veertienjarig meisje door een pistoolschot het leven benomen. Men acht deze daad het gevolg van jeugdige overspanning. De moeder en zuster, die afwezig waren, vonden, te huis komende, het lijk met het volgend briefje: „Lieve moeder! Deze wereld is niet voor mij, ik moet sterven! Treft het eerste schot niet goed, dan ben ik ongelukkig. Mijn dood is voor uwe rust! Zoo M. (de zuster) W. huwt, wensch ik haar van harte geluk! Het weinige dat ik bezit, ook mijne schaatsen, vermaak ik haar. Mijn album is bij mijne vriendin ..., mijn atlas is nog in de school. Het pistooltje heb ik van den wapensmid *Albrecht* gekocht, het kost 1 thlr. 20 gr. en is nog niet betaald. Zend er maar 2 thlr. voor. Ik zou gaarne in een wit kleed en met glad haar begraven worden, met den bijbel en het gezangboek op de borst. Als het kan, verlang ik naast vader te liggen. Kunt gij mij vergiffenis schenken, doe het dan. Vaarwel!"

— Mag een man brieven, die zijne vrouw schrijft aan een derde, met wien hij haar alle gemeenschap heeft verboden, openen? Deze vraag werd onlangs voor de regtbank te Unna behandeld. In een proces tot echtscheiding had de man, eischer, een brief overlegd, door zijne vrouw, de gedaagde, aan den persoon geschreven, met wien zij in ongeoorloofde betrekking zou hebben gestaan, en welke brief de regtbank als het meest overtuigende bewijsstuk aannam. Noch aan den zin, noch aan de schrijfster van den brief kon worden getwijfeld. Nadat in de zaak zelve de regtbank aan den man zijnen eisch toegewezen en het huwelijk ontbonden verklaard had, werd door de gescheiden vrouw een proces ingesteld tegen haren gescheiden man, ter zake dat hij den bedoelden brief, die niet aan hem was geadresseerd, heeft opengebroken. De vroegere eischer verscheen derhalve thans als gedaagde voor de regtbank. Hij verklaarde, dat de brief opengebroken hem door een derde was overhandigd, doch dat, indien de brief hem gesloten ware in handen gekomen, hij in de gegeven omstandigheden zich voor geregtigd zou hebben gehouden hem te openen, want onder echte lieden bestaan geene briefgeheimen, en niemand heeft meer belang bij de brieven eener vrouw dan juist haar man, vooral als de vrouw van een misdadigen omgang verdacht wordt gehouden. De regtbank verklaarde, na eene langdurige beraadslaging, den man schuldig aan het hem ten laste gelegde feit en veroordeelde hem tot eene geldboete.

— Een beroemd hedendaagsch schaakspeler, de heer *Harwitz*, heeft eene weddingschap aangegaan, om drie partijen tegelijk te spelen, zonder naar het bord te zien. In eene der zalen van het café de la Régence te Brunswijk, waar de schaakstrijd zou gevoerd worden, bevond zich een groot aantal belangstellende toeschouwers, waaraan natuurlijk de vorst van Galitzin en de hertog van Brunswijk niet ontbraken. Zijne drie tegenpartijen waren de heeren *Fritz Wertheimer*, *Eugène Chausson* en *P* . . . ., allen uitstekende spelers. Niettemin had de heer *Harwitz* alle drie tegenstanders na drie uren mat gemaakt, onder luide hoera's van de aanwezigen.

ITALIE.

Naar luid van berigten uit Turijn, zijn de dagbladen aldaar gevuld met bijzonderheden nopens *Orsini*, zijn brief aan den Keizer gerigt en zijne verdediging door den heer *Jules Favre*, maken het onderwerp van alle gesprekken uit. *Orsini* is de held van den dag. Sommige bladen gaan zelfs zoo ver van te zeggen: „Wij bejammeren het, dat de wet op de openbare pers, waarover thans wordt beraadslaagd, nog niet is uitgevaardigd, om met eenig gevaar te kunnen uitroepen: *Orsini* is een groot man!" — Men meldt, dat te Florence eene inteekening is geopend tot het bijeen brengen van de vereischte gelden, om aan den heer *Jules Favre* voor zijne verdediging van *Orsini*, eene gouden medaille ten geschenke aan te bieden.

ASSEN, 23 Maart.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Amsterdam. Maandag, 22 Maart. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. 2½ pCt. 63¾ percent. Dito 4 pCt. 97$^{1}/_{16}$ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. 104$^{7}/_{16}$ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. 86$^{3}/_{16}$ percent.

Granen en Zaden.

Koolzaad op het voorjaar onveranderd, op het najaar hooger, op September en October f 429. — Raapolie onveranderd; op zes weken f 40½. — Tarwe onveranderd; 130 ponds jarige bonte Poolsche f 312. — Rogge prijshoudend; 124 ponds jarige Pruissische f 177.

De Drentsche Hoofdvaart is weder van ijs ontdaan, en de trekschepen hebben hunne dagelijksche dienst hervat.

* **Smilde**, 22 Maart. Een korte tijd kan soms eene groote verandering daarstellen. Voor een paar dagen was de hoofdvaart op de meeste plaatsen nog vol ijs; gisteren lagen nog al de schepen stil en rustig en geleek het hier nog eene haven, en heden is er geen ijs meer te zien, en bijna al de schepen zijn veldwaarts om te laden. De jaagschuit heeft weer hare gewone reis hervat, zoodat het hier nu eene groote levendigheid zal veroorzaken, te meer daar er hier nog zooveel turf te velde staat en men hier nu goed van water is voorzien.

* **Veendam**, 21 Maart. De stuurman *H. D.* alhier, tijdens de afwezigheid zijner ouders bij *van Dijken* zijn buurman te kost gaande, ontbrak Vrijdag ochtend bij het ontbijt, doch, daar hij den vorigen avond laat te huis was gekomen, meende men, dat hij nog sliep, doch toen hij des middags niet verscheen, gaf dit vermoeden, en men opende met behulp van eenige buren de deur; men zocht en vond den 28jarigen jongeling dood. Hij had door ophanging een einde aan zijn leven gemaakt. Met een meisje geëngageerd zijnde, meent men, dat liefde de oorzaak dezer zelfmoord is. Met deelneming is men hier begaan met zijne ouders, die met hun schip te Amsterdam liggen en dien reeds Zaturdag per telegraaf het jammerlijk einde huns zoon is medegedeeld.

* **Winschoten**, 18 Maart. L.l. Dingsdag en Woensdag hebben de Winschoter schuitevaarders beproefd, om het ijs in het Winschoter diep te breken, met dat gevolg, dat men na ongeloofelijke krachtsinspanning en moeite, het den eersten dag heeft gebragt tot Scheemda en den tweeden tot Zuidbroek. De schuit had drie last keijen in en werd somwijlen toch nog door 12 paarden en circa 100 menschen op het ijs getrokken, dat op vele plaatsen geen voet dik en daar te boven bed kt was met eene dikke laag sneeuw. Het is verblijdend voor den handel, dat de vaart naar Groningen thans weder open is en, bij de tegenwoordige drukke passage der zeelieden vooral, voordeelig voor de barges.

* Woensdag den 10 Maart werd ten huize van den logementhouder *D. Randa Mulder* alhier, ten overstaan van eene commissie bestaande, uit de heeren *C. Star Nauta*, zee-officier, en *Odding*, onderwijzer te Veendam, een examen gehouden van zeven jongelieden, die bevorderd wenschten te worden tot den rang van stuurman. Het begon 's morgens te 10 en eindigde 's namiddags te 6 uren, in tegenwoordigheid van vele aanzienlijke ingezetenen en een talrijk publiek. De uitslag was, dat aan 1 *Willem Alberda*, 2 *Matheus Davids*, 3 *Jans van Dijk*, 4 *Jan Eefting*, 5 *Geert Groeneveldt*, 6 *Wessel Plat* en 7 *Eildert Stuurwold*, 1 en 6 van Finsterwold, 7 van Scheemda en de overigen van Winschoten, het diploma als eerste stuurman voor de groote vaart werd toegekend. *Alberda* en *Plat* waren kweekelingen van *Bouman*, onderwijzer in de wiskunde te Beerta, de overigen van de hier bestaande school voor wis-, natuur- en zeevaartkunde.

* **Peize**, 18 Maart. Men verneemt, dat het gemeente- en arm-bestuur alhier overeen zijn gekomen, om ter dezer plaatse een werkhuis op te rigten, ten einde daarin de armlastigen werk te verschaffen, en hen zoodoende hun brood te doen verdienen.

* **Sleen**, 17 Maart. Als iets zeldzaams kan worden vermeld, dat de knecht van *W. Lanning* te Noordsleen, met name *Jan Hedding*, gisteren zes raven-eijeren heeft gevonden in het dennen-bosch bij Noordsleen, waarop de raaf reeds zat te broeijen.

* **Meppel**, 21 Maart. Ofschoon van verschillende plaatsen hier thans reeds onderscheidene beurtschepen en andere vaartuigen zijn aangekomen, zelfs zoo, dat bij de galgenkampbrug in de Drentsche hoofdvaart eene menigte schepen is zamengekomen, die niet te overzien is, is de Zuiderzee aan deze kusten nog steeds met dik op elkander geschoven ijs bezet en alzoo onbevaarbaar; onderscheidene schippers hebben zich gisteren naar Kraggenburg begeven, om naar den toestand van het ijs te vernemen; doch zoover men dit met een groo ten verrekijker kon zien, was de Zuiderzee aldaar nog met zwaar ijs bedekt; vooral wordt wind zeer noodig geoordeeld, om het ijs los te maken en in beweging te brengen; bij het ontbreken daarvan verwacht men de zee daar ter plaatse in eenige dagen nog niet open. De Drentsche hoofdvaart en de Hoogeveensche vaart denkt men morgen of ten minste overmorgen weder te kunnen bevaren, als wanneer de trekschuiten dan ook de dienst weder zullen hervatten.

* **Exlo**, 21 Maart. Met genoegen zagen wij een en andermaal in deze courant melding gemaakt van den loffelijken ijver, dien de knecht van *H. Hebers* te Zandberg, bij den brand aldaar betoonde, om het goed zijns meesters te redden; maar nemen nu ook gaarne de gelegenheid waar, om openlijk melding te maken van eene dergelijke niet minder loffelijke daad. Bij den ontzettenden brand alhier in den vroegen morgen van den 13den jl., zocht de dienstknecht *Tonnis Oosting* bijna naakt de 16 koeijen en jongbeesten van zijnen meester te redden; maar de vlammen verhinderden de uitvoering van zijn besluit, bij gebrek aan eene bijl, die helaas! den vorigen dag uitgeleend en niet teruggebragt was. Wat deed hij nu? Naar de keuken en kamer ijlen, om zijn eigen goed: geld, kleederen en papieren van waarde, te redden? Dat had hij nu nog gemakkelijk kunnen doen, dewijl daar de vlammen nog niet zoo dreigend woedden. Maar neen! hij ziet nog kans om de paarden te redden, en redt ze werkelijk alle vier. Nu zal hij zien nog wat uit keuken en kamer, nog wat van het zijne te redden, maar 't is te laat! Nog weinige oogenblikken, en zijn gansch vermogen, daar aanwezig, door zijne ouders aan hunnen eenigen zoon nagelaten, voor een dienstknecht van zijne jaren en voornemens, groot te noemen, is door de vlammen verteerd!

* **Hoogeveen**, 20 Maart. Even gelijk alle jaren plaats heeft, vergaderden ook deze week weder de verveeners ten huize van den verveener *A. Warmels*, ten einde met onderling overleg het werkloon te regelen 't welk zijlieden in het aanstaande veensaizoen aan de turfgravers per dagwerk willen betalen. Dat werkloon, in het vorige jaar bepaald geweest op f 6 75 per dagwerk, is thans vastgesteld op f 5 85 en derhalve f „-90 minder. 't Welk, naar men verneemt, met de werkloonen in de omliggende veenkolonien overeenkomt. Het is echter te voorzien, dat, bijaldien er niet veel, zelfs zeer veel turf afgescheept wordt, alhier weinig turf zal worden gegraven, dewijl ten vorigen jaar bijkans geene verzendingen van nieuwen turf hebben plaats gehad, veroorzaakt door gebrek aan water. De toestand der arbeiders is echter niet ongunstig, daar hij, die werken kan en werken wil, in deze gemeente ruimschoots gelegenheid vindt, voor vrouw en kinderen het brood te kunnen verdienen. Men kan in waarheid zeggen, dat er welligt geene plaats in Drenthe is, waar de vlijt van den arbeider zoo op prijs gesteld wordt als hier, ten bewijze daarvan strekt de betrekkelijke welvaart, welke onder de arbeidende klasse wordt opgemerkt.

INGEZONDEN STUKKEN.

Nog een woord aan den schrijver van den Nagalm.

Toen ik het stuk: „een woord, gerigt aan allen, die belang stellen in 't lager onderwijs", gelezen had, was het mij regt aangenaam, uit de *Prov. Dr. en Asser Courant* te vernemen, dat daarop nog een nagalm (eene voortzetting of verlenging van dit stuk op gelijken toon) zoude volgen. Doch, tot mijne teleurstelling bleek mij, dat uw schrijven (door u, welligt uit gebrek aan grondige taalkennis, *nagalm* genoemd) een *tegengalm* was. Naar den aard der Christelijke liefde te werk gaande, wil ik aannemen, dat *onkunde*, en geen *opzet*, de oorzaak dezer misleiding is geweest.

Maar ik vraag u, of het ook naar den aard der liefde is, om van de onderwijzers te gelooven, „*dat zij*" — bij eene behoorlijke en fatsoenlijke bezoldiging — „*zich spoedig veel te verheven zouden gevoelen, om kleine kinderen*," en dan nog wel, gelijk gij met een N.B. durft schrijven, „*kinderen van boeren en arbeiders te onderwijzen*." ?

Is het niet beleedigend en vernederend voor de *boeren* en *arbeidslieden*, te vernemen, dat men op zulk eene wijze van hunne kinderen spreekt? Of zijn ook *zij* geene menschen, die, even als gij en ik, van Adam afstammen? Moeten ook de kinderen van *boeren en werklieden* niet, door een wel ingerigt en verstandsontwikkelend onderwijs, tot brave menschen en bruikbare leden der maatschappij gevormd worden? En kunnen er, bij de hedendaagsche wetten, ook geene boeren tot leden van de Staten Generaal verkozen worden?

Wat de verwisseling van den naam *leeraar* voor dien van *onderwijzer* betreft, dit heeft, dunkt mij, al weinig te beteekenen.

Onze Duitsche broeders spreken van *kerk- en schulleeraars*.

Gij vraagt: „is een goed lager onderwijs afhankelijk van hooge bezoldigingen der onderwijzers?"

Niet van *hooge*, maar wel van *goede* en *voldoende* bezoldigingen; want dan eerst is het te verwachten, dat men overal geschikte en bekwame onderwijzers zal kunnen bekomen.

Volgens de nieuwe wet op 't lager onderwijs, zal men, bij grondige kennis in onderscheidene vakken, eerst op 23jarigen ouderdom eene acte als hoofdonderwijzer kunnen erlangen. Maar welk jongeling zal zich aan het buitendien reeds zoo moeijelijk onderwijzersberoep willen wijden, als hij ook op dien leeftijd, na aanhoudende studie, nog niet het uitzigt op een *fatsoenlijk* bestaan

---

u daarvan ook overtuigen, maar schrijven kan zij gewis niet.

Dat is niets. Evenwel wettig — mompelde de notaris.

Nadat de gewone aanhef was geschreven en Proest de vragen naar naam, ouderdom enz. had beantwoord, werd deze verzocht om zich te verwijderen. Hij ging heen en bleef aan de deur staan luisteren, maar hoe hij zijn oor ook scherpte, geen ander geluid werd hij ontwaar dan een „goed, een regt zoo en een braaf" van den notaris.

Na een kwartier uurs verlieten de heeren de kamer.

Dat was eene goede vrouw, die Margriet, gij kunt tevreden zijn Proest! — zeide de burgemeester.

— Dat is waar, voegde een der getuigen er bij, maar gij moet er op bedacht zijn, zij maakt het niet lang meer en ik zou in allen gevalle dezen nacht bij haar waken.

— Ja, wie weet wat er van wordt — merkte de andere getuige aan — maar gij moet u voorbereiden, Proest!

— Goeden nacht, zeiden de drie heeren en verlieten Proest's woning.

Heerlijk afgeloopen, riep de schoenmaker, het hoofd uit de dekens stekende.

Dat heb ik al van den burgemeester vernomen, antwoordde Proest, maar wat hebt gij wel al gezegd?

— Kunt ge niet wachten, totdat het testament wordt geopend? Nu spoedig de doode weder in het bed en een echt weduwenaar's gezigt getrokken!

— Op den volgenden morgen vernam het kleine stadje dat de kom-en-eischvrouw het des nachts ten één uur had afgelegd.

— Dat dacht ik wel zei de burgemeester.

De overledene werd met alle plegtigheid en eere ten grave gebragt, diep betreurd door den weduwenaar. Ook Brok ging achter de lijkkist die zijn origineel bevatte.

Eenige dagen later werd Proest geroepen om bij het openen van het testament tegenwoordig te zijn, en hoorde aldus lezen: „In tegenwoordigheid van den notaris, enz. enz. maak ik Anna Margaretha, wettige huisvrouw van Gerrit Proest, in geval ik kom te overlijden, de volgende bepalingen:

1. Tot erfgenaam van mijne goederen, zoowel roerende, als onroerende, benoem ik mijn man, Gerrit Proest.

2 Genoemde Gerrit Proest zal verpligt zijn, de volgende legaten, in klinkende specie uit te keeren.

a. aan de Kerk 300 gulden en wel tot den aankoop van avondmaal-bekers

b. aan de algemeene armen eene gelijke som, onder hen te verdeelen, door den burgemeester.

c. aan onzen buurman, den schoenmaker Berend Brok, bij mij bekend als een arm, maar eerlijk en braaf man. 1000 gulden."

— Hebt gij ook iets tegen dit testament in het midden te brengen? vroeg de notaris aan den bedroefden weduwnaar.

Deze had bij artikel 2 wel tusschen de tanden gemompeld: „kanaille" maar durfde toch geene aanmerking maken, en ook de onterfde personen wisten niets, dat het testament krachteloos kon maken.

Gerrit Proest bleef dus, behalve de som der legaten, in het ongestoord bezit van zijner vrouw's goed. Zijn eerste gang was naar schoenmaker Brok.

geopend ziet? Ik zeg *fatsoenlijk* bestaan, want een geschikt en bekwaam onderwijzer zal toch wel ruim zoovele kennis bezitten, wel meer alzijdig zijn ontwikkeld, dan vele gegoede burgers, of vele jongelieden, die zeggen, dat zij tot den *fatsoenlijken burgerstand* behooren.

Gij zegt ook, dat ge onderwijzers kent, die, door privaatlessen als anderzins, hun jaarlijksch inkomen tot f 800 kunnen brengen. Welnu — dit is immers niet te veel; zij moesten *buiten* de privaatlessen zooveel hebben. Wonen ze in de stad, dan is het nog te weinig, vooral, indien zoodanig onderwijzer een tamelijk gezin heeft. De schoolopziener *Th. van Swinderen* (om van vele anderen, die nog leven, niet te spreken) die jaren achtereen het onderwijs der lagere scholen met groote belangstelling heeft gadegeslagen, en, door finantiële opofferingen aan de onderwijzers, toonde, dat de zaak hem ter harte ging, was van gevoelen, dat het *eerste* middel, om 't onderwijs te verbeteren, moest bestaan in *'t verhoogen van de inkomsten der onderwijzers*. Dat wil ook de hooge regering, en allen, die den onderwijzersstand genegen zijn, zullen daartoe gaarne medewerken.

't Is voor de verbetering en opbeuring van 't lager onderwijs, als 't ware, eene *conditio sine qua non*, zoo algemeen bekend, dat alleen grove onkunde of kwaadwilligheid dit kan tegenspreken.

Ik wil niet oordeelen, doch ik durf u in bedenking geven, of de woorden van *Gruson* ook voor u van eenige toepassing kunnen zijn, als hij zegt: „Es giebt leider „in diesen Zeiten genug Menschen, welche beij einigen „geringen unverdauten Elementar-Kenntnissen, ihre Un-„verschämtheit so weit treiben, über Sachen abzusprechen „von den sie nichts weiter als den Nahmen wissen!"

A.

CORRESPONDENTIE.

Wij hebben een stuk ter opneming ontvangen, houdende klagten over de handelwijze van den Manhig-Opziger, tevens armverzorger der Israëlitische gemeente te Assen, jegens zijne arme geloofsgenooten. Er zijn verschillende redenen, welke wij den inzender gaarne willen mededeelen, die ons van de opname terughouden.

— Volgens nadere berigten, is het in brand geraken van den wagen van den landbouwer H. H., in het vorig nummer vermeld, niet te Elp, maar te Orvelte voorgevallen.

Advertentien.

Bevallen van eene DOCHTER ALBERTJE BERGHUIS, Echtgenoote van

P. VAN VELZEL.

Hoogeveen, 20 Maart 1858.

Eenige en algemeene kennisgeving.

Nieuw-Buinen, 18 Maart 1858. Heden overleed zeer onverwachts, in den ouderdom van 37 jaren, HENDRIK ALBERTS MULDER, *Boekhouder op het Steenfabrijk Lindenstein* alhier, diep betreurd door zijne hoogbejaarde Moeder, zijne verdere betrekkingen en zijn Meester.

Wordt gevraagd

tegen 1 Mei e.k. eene ***bekwame WERKMEID.*** — Men adressere zich met franco brieven onder letter ***A*** bij den Boekhandelaar VAN GORCUM te Assen.

ALGEMEENE ONDERLINGE

WAARBORG-MAATSCHAPPIJ

tegen

STERFTE VAN

PAARDEN EN RUNDEREN,

gevestigd te Amsterdam,

onder directie van

C. H. VAN DORP, A. J. SCHREIJ Hz.,

en

A. J. CANNEGIETER FABRITIUS,

onder toezigt van de Wel-Edele Heeren:

J. W. ROELOFFS VALK,

Lid der Provinciale Staten van Noord-Holland en Heemraad van den Amstel en Nieuwer-Amstel, Notaris te Nieuwer-Amstel,

G. D. BOERLAGE,

Voorzitter van de Polder-Besturen van Uithoorn en Thamen, Notaris te Uithoorn,

Mr. D. A. CAMERLING HELMOLT,

Heemraad van den Anna-Paulowna-Polder, Kantonregter te Amersfoort.

Als Commissarissen.

Deze MAATSCHAPPIJ heeft ten doel de Leden onderling te verzekeren tegen verliezen, veroorzaakt door ***sterfte onder de Paarden en Runderen***, door welke ziekte of aan welk toeval ook (Brand en Overstrooming uitgezonderd), voor iedere Afdeeling afzonderlijk.

De deelneming geschiedt voor minstens één jaar; in de tweede helft van het Maatschappelijk Boekjaar deelnemende, wordt men geacht zich ook voor het volgende te hebben verbonden.

De omslag geschiedt voor ***Paarden*** drie-maandelijks, voor ***Runderen*** maandelijks.

Bij het ziek worden van een Paard of Rund, heeft de Deelhebber het regt eenen Veearts te ontbieden, wiens eerste visite door de Maatschappij zal worden betaald.

Het gestorven Paard of Rund wordt voor drie vierde der getaxeerde waarde vergoed; de Paarden binnen eene maand en de Runderen binnen drie dagen.

Tot deelneming kan men zich vervoegen ten Kantore der Directie of bij de Agenten; alwaar gratis te bekomen is: Uittreksel van het Reglement, inhoudende de voornaamste Voorwaarden van Deelneming en Vergoeding.

Het Kantoor der Maatschappij is gevestigd te Amsterdam, op het 's Gravelandsche Veer bij de Kloveniersburgwal, C 477.

De Maatschappij wordt vertegenwoordigd in de Provincie Drenthe door J. KLOEKERS te Assen.

Er worden Correspondenten in de Gemeenten gevraagd, onder franco Brieven bij voornoemden Agent.

DE VERKOOPING VAN BOVENVEEN

van den heer EEKHOUT zal plaats hebben te Smilde bij den Kastelein JOHANNES WIND, op Zaturdag den 27 Maart 1858, des avonds te zeven uur, ten overstaan van den Notaris H. H. VAN LIER.

Ten overstaan van den Notaris Mr. W. L. TONCKENS te Meppel, zal bij **PALMSLAG** publiek worden geveild:

Op Dingsdag den 30 Maart 1858, des voormiddags te 10 uren, ten huize van A. VENNIK te Tweelo, gemeente Ruinerwold.

1o. Eene **BOERENPLAATS**, ***Karst Lukas erve*** genaamd, gelegen te Ruinerwold, strekkende van af de Oudevaart tot aan de Markte van Weerwille, groot 42 bunder 20 roeden 33 ellen.

2o. Drie perceelen **HOOILAND**, gelegen als voren in de zoogenoemde Woestelanden, groot 3 bunder 30 roeden 40 ellen.

3o. 8 bunder 21 roeden **HOOILAND**, gelegen te Tweelo genoemd.

En op Woensdag den 31 Maart 1858, des voormiddags te 10 uren, ten huize van REINT VAN ROSSUM te Havelte.

1o. Een **BOERENERF**, gelegen te Havelte, bij J. R. GUNST in gebruik, groot p. m. 24 bunder

en 2o. Vier **GEREGTIGHEDEN** of zoogenaamde **PAARDEWEIDEN** in de ongescheidene Markte van Havelte.

De Notaris Mr. J. L. TONCKENS te Hoogeveen zal ten verzoeke van KLAAS BOTTER aldaar, op Dingsdag den 30 Maart 1858, des middags een uur, ten huize van T. SMELT, kastelein te Hoogeveen,

PUBLIEK VERKOOPEN:

P. m. 100 beste korven met ***BIJEN.***

De Notaris A. J. C. TELLEGEN te Smilde zal op Vrijdag den 26 Maart as., ten verzoeke van den Eigenaar G. F. WAPPENKAMP, bij de Norgervaart aldaar, in het openbaar verkoopen:

Ongeveer 16 dagwerken beste zwarte en vergravene ***TURF***, te veld staande op de Sickenswijk in het 5de blok op plaats 20, en achter de woning van den Verkooper; — voorts een best

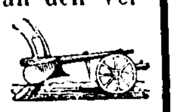

2jarig ***bruin PAARD***, 6 ***KOEIJEN***, een ***JONGBEEST***, een ***dragtig VARKEN***, een ***KAPWAGENTJE***, een ***KORENWIND***, een ***SJOUW***, ***VEENGEREEDSCHAPPEN***, een ***HANDWATERMOLENTJE***, een ***TURFBOK***, eene partij ***MEST*** en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

De Verkoop zal aanvangen des voormiddags te 10 uur met den TURF, op plaats 20, en voortgezet worden bij de woning des Verkoopers.

De Notaris Mr. W. O. SERVATIUS te Dwingeloo, ten verzoeke van den Hoog Welgeboren Heer Jhr. ... KINSCHOT te Middelburg, op nader te bepalen ... plaats publiek veilen en aan de genoegbiedenden ... pen:

Een **BOERENPLAA**[TS] ***HUGO WAARD*** ge[naamd], bestaande uit eene voor... tijd nieuw gebouwde ***BE***[HUI]***ZING***, ***SCHUUR*** ... daarbij staande ***HOOIBERG***, ***BOUWL***[AND], ***GROENLAND*** en een klein perceeltje ***HE***[IDE]-***VELD***, alles bij en aan elkander gelegen aan [de Ho]lervaart in de gemeente Beilen en te zamen o[ngeveer] negen bunders groot, bevattende het Groenland ... tende ***BAGGERTURF.***

Nadere informatien zijn op franco aanvrage te b[ekomen] ten kantore van voornoemden Notaris

Mr. W. O. SERVA[TIUS],

Notaris.

BURGERLIJKE STAND.

Hoogeveen, 14—20 Maart. Ondertr. Berend ... met Lutske Minnes. — Geh. Geene. — Geb. Tjaddu ... geb. Middel, van d.; Hendrikje van der Weide geb. ... van z.; Geertje Hooge geb. Kreeft, van d. — Overl. ... Mulder, echtgenoot van Aaltje Scholten, ruim 53 j.; ... Arends Stoter, wed. van Hendrik Jacobs Boer, ruim ... Roeloffien Pot, wed. van Albert Bartelts Kloeze ruim ... Ysebrand Steenhuis, echtgenoot van Catharina Koster; ... Jan Koster, 4 m.; Een levenloos kind van het vrouwel[ijk ge]slacht van M. van Zuiden en E. Koppel; Egbert ten B... j., overleden te Utrecht.

MARKTBERIGTEN.

Steenwijk, 22 Maart. Rogge f 6,30 a f 7.00 — ... weit f 0,00 a f 0.00. Boter per $^1/_8$ vat f 00.00 a —.

Oldemarkt, 20 Maart. Boter $^1/_4$ v. f 46 50

Heerenveen, 13 Maart. Rogge f 6.90. Boter p... v. f 52.50.

Noordwolde, 18 Maart. Rogge f 6.25 a f 6... Boekweit f 7.15 a f 0.00. — Boter per Ned. pd. f ... f 1.15.

AMSTERDAM, 19 Maart. TARWE zonder verand[ering]; 128, 130 ℔ bonte Poolsche f 304, 310; 123 ℔ dito ... 285; 126 ℔ jarige Friesche f 235; 115 ℔ geringe dito ... 126 ℔ jarige Holsteinsche f 225. — ROGGE met goed[en han]del tot iets lagere prijzen; 123 ℔ Belgische f 180; 124 ℔ ... Pruissische f 175; 121 ℔ jarige Pruissische Pommer f 1.. ℔ Odessa f 154; 118 ℔ dito f 150; 121 ℔ Tanganrog ... 120 ℔ Archangel f 170; 116, 118, 119, 120 ℔ Peter[sburger] f 151, 155, 158, 160; 119 ℔ dito f 157; 116, 117 ℔ ... dito f 150, 152. — GARST iets stiller; 107 ℔ fijne Zwe... f 160 — HAVER en BOEKWEIT zonder handel. — K... ZAAD op het Voorjaar onveranderd, op het najaar ... lager; op 9 v. Olie in April £ 70; in Sept. en Oct. ... — LIJNZAAD willig; in veiling: 101, 102 ℔ Riga f 9... 105 ℔ Petersburger f $10^7/_8$, 11. — RAAPOLIE flaauw; ... weken f $40^1/_2$; Vliegend f $39^1/_4$; 1o. Mei f $38^1/_2$, $^3/_4$, ... jaar f 40, $^1/_4$ $^1/_8$. — LIJNOLIE lager afgegeven; op 6 w. ... Vliegend f $32^3/_4$; 1o. April f $32^1/_2$, Mei f 33; Najaar f ... HENNEPOLIE op 6/w. f $36^1/_4$; Vliegend f 35. — R[AAP]KOEKEN per 1040 stuks f 70 a 75. — LIJNKOEKE[N] 104 stuks f 10 a f 13.

SCHIEDAM, 18 Maart. MOUTWIJN tot f $12^1/_2$ met ... handel. — JENEVER 100 pct. Amst proef f 16 a 16 $^1/_2$ p... contant bij partij.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1858.

	pCt.	19 Maart.	20 Maart.
Nederl. W.S.	$2^1/_2$	$63^3/_4$	$63^7/_8$
—	3	$75^{13}/_{16}$	$75^7/_8$
„	4	$97^1/_8$	$97^1/_4$
Amort. Synd.	$3^1/_2$	$91^3/_4$	
Handelm.	$4^1/_2$	$134^3/_8$	$133^3/_4$
O. I. Leening	4	$96^1/_4$	
Aand. H. Spw.			
— R.—	$4^1/_2$		
Ned. B.			
Maats. Weld.		64	
Rusland,			
Obl. Hope	5	$104^1/_8$	$104^1/_4$
Dito 1831/33	5	$91^1/_4$	$91^1/_8$
Cert. 1840	4	$84^1/_8$	$84^1/_8$
— Stieglitz	4	$83^3/_4$	
— Nieuwe	4		
— 5e Serie	5	$96^3/_8$	
—1855 6eS.	5	$99^7/_8$	$99^{13}/_{16}$
— van Ass.	6		

	pCt.	19 Maart.	20 Maart.
Polen,			
Aand. fl 500		$151^1/_2$	
Obl.	4	78	
Spanje, Obl.	$1^1/_2$	$25^{13}/_{16}$	
Obligatien	3	$43^1/_8$	
Binnenl.	3	$37^1/_4$	
Amortisable			
Bewijz. Coup.		$4^7/_8$	
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	$76^3/_4$	
— —	4		
— Metal.	5	$73^3/_{16}$	
— Rente A.	5	$86^1/_2$	
— Nation.	5	$76^1/_4$	
— —	$2^1/_2$	38	
Belgie. Cert.	$2^1/_2$		
Rothschild	$2^1/_2$	52	
Portug., Obl.	3	$45^3/_4$	
Brazilien	5	$99^1/_4$	
Weener aandeelen	4	$316^1/_2$	

19 Maart. De markt was heden algemeen trager gest[emd], de handel niet veel beteekenend.

20 Maart. Handel en variatie waren weder weinig be[teeke]nend.

— Nu — riep deze hem te gemoet — hoe beviel u het testament?

— O, snaak! antwoordde Proest, kondet gij niet wachten tot dat ik zelf u beloond had?

— Och — hernam Brok — ik wilde uwe edelmoedigheid niet op de proef stellen en voor *niets* op een doodbed te gaan liggen, ten einde een eerbiedwaardig beambte te woord te staan, daartoe zoudt gij mij wel niet in staat achten. De overige legaten moest ik geven, om het testament grooter geloof en meer kracht bij te zetten. Gij hebt immers buiten dat ruime stof om te vreden te zijn!

— Dat heb ik ook — zeide Gerrit Proest — en beiden gingen in den „Witten Valk" om eens regt lustig te drinken en te praten."

—

Oplossingen.

—

No. LXXXIII Leviathan. No. LXXXIV Gezondheid. No. LXXXVI Kelder. No. LXXXVII Paramaribo. No. LXXXVIII Leviathan. No. IXC Theems. No. XC Het getal een.

LXXXV. SILO PRINCEPS FECIT.

```
t i c e f s p e c n c e p s f e c i t
i c e f s p e c n i n c e p s f e c i
c e f s p e c n i r i n c e p s f e c
e f s p e c n i r p r i n c e p s f e
f s p e c n i r p o p r i n c e p s f
s p e c n i r p o l o p r i n c e p s
p e c n i r p o l i l o p r i n c e p
e c n i r p o l i S i l o p r i n c e
p e c n i r p o l i l o p r i n c e p
s p e c n i r p o l o p r i n c e p s
f s p e c n i r p o p r i n c e p s f
e f s p e c n i r p r i n c e p s f e
c e f s p e c n i r i n c e p s f e c
i c e f s p e c n i n c e p s f e c i
t i c e f s p e c n c e p s f e c i t
```

—

Charades.

—

C. Mijn geheel bestaat uit 10 letters en wordt als zeer nuttig beschouwd. Zoodra mijn eerste helft w[ordt] waargenomen, spoedt mijn tweede helft hem ter hulp; het mag haar dikwijls gelukken hem in zijn vaart te ... t. n. Mijn 7, 3, 4 is gelijk eene pan; die op den 2, ... 5 van den 7, 8, 10 staat moet oppassen om er niet in te ... len. — Mijn 4, 3 is eene verkorte vrouwennaam.

—

GEDRUKT BIJ **GRATAMA** te ASSEN